

Position paper Federatie Medisch Specialisten - commissiedebat medische preventie

In aanloop naar het commissiedebat medische preventie attendeert het netwerk preventie van de Federatie Medisch Specialisten u graag over de zorgen van artsen over ontwikkelingen waarvan zij dagelijks de gevolgen terugzien in de spreekkamer.

1. Dringende actie nodig tegen vaperen

Artsen zien met stijgende verbazing hoe steeds meer schadelijke producten, zoals de 'smartvape', de gezondheid van met name jongeren aantasten. Deze e-sigaretten, uitgerust met functies zoals bellen, appen en gamen, zijn duidelijk ontworpen om jongeren te verslaafd te maken aan nicotine. Dit leidt tot een nieuwe generatie rokers die lijden onder de hoge nicotinegehalten in e-sigaretten en vaak ook de overstap maken op de traditionele sigaret. Deze trend vormt een directe bedreiging voor de volksgezondheid en ondermijnt de inspanningen van artsen om een gezonde levensstijl te bevorderen in de spreekkamer. Het is van groot belang dat we maatregelen nemen die gelden voor alle rookwaren en nicotineproducten, zoals bijvoorbeeld het invoeren van accijnzen, het beperken van de verkooplocaties, handhaving en het minder aantrekkelijk maken van producten.

2. Alarm over dalende vaccinatiegraad in Nederland

Artsen maken zich ernstig zorgen over de dalende vaccinatiegraad in Nederland. De gevolgen hiervan worden al zichtbaar in ziekenhuizen, waar infectieziekten zoals kinkhoest en mazelen, waarvoor allang effectieve vaccins bestaan, steeds vaker voorkomen. Kinkhoest en mazelen zijn zeer besmettelijk en fungeren als kanarie in de kolenmijn voor de afnemende vaccinatiegraad. Als de vaccinatiegraad onder de kritieke niveaus van de WHO komt (90-95%), wordt ook de bescherming van groepsimmunitet in gevaar gebracht. Groepsimmunitet is essentieel om degenen te beschermen die te jong zijn om gevaccineerd te worden, voor wie vaccinatie niet mogelijk is, waarbij de vaccinatie niet aanslaat, of die een verzwakt immuunsysteem hebben. Vooral in grote steden zien wij de vaccinatiegraad tot zorgwekkende niveaus dalen, wat de groepsimmunitet bedreigt.

Artsen zetten zich in om desinformatie tegen te gaan en betrouwbare informatie te verstrekken over het belang van vaccineren. Dit doen zij in de spreekkamer, via de 'Twijfeltelefoon' en via gerichte campagnes op social media. Om de vaccinatiegraad in lijn te brengen met de WHO-doelstellingen, is een gecoördineerde aanpak nodig die bestaat uit gerichte voorlichting, verbeterde toegankelijkheid van vaccinaties, ondersteuning van zorgprofessionals en nauwkeurige monitoring van vaccinatiegegevens.

3. Verslechterende mentale gezondheid onder jongeren

We zien sinds de coronacrisis een forse toename van jongeren met mentale problemen. Inmiddels lijdt ruim één op de drie jongeren aan mentale problemen.¹ Vroege opsporing en tijdige inzet van bewezen interventies kunnen veel leed op latere leeftijd voorkomen en de druk op de GGZ verminderen waardoor de wachtlijsten in de GGZ afnemen. Het is van groot belang dat we gerichte maatregelen nemen op het gebied van preventieve en vroege interventies om de mentale gezondheid en weerbaarheid van met name jongeren te versterken.

Het is op dit moment nog niet duidelijk wat de beleidsplannen worden van het kabinet. In het eerste kwartaal van 2025 presenteert de staatssecretaris een integrale preventiestrategie. Deze strategie richt zich onder meer op vaperen, de vaccinatiegraad, beweging en sport, en de mentale gezondheid en weerbaarheid van jongeren. Daarnaast wordt er door het ministerie van VWS gewerkt aan een 'Werkagenda Mentale Gezondheid en GGZ', waarbij preventie en zorg hand in hand gaan. Wij vragen de Tweede Kamer om er bij de staatssecretaris op aan te dringen het zorgprofessionals actief te betrekken bij deze plannen om concrete en doelmatige plannen te realiseren.

¹ <https://www.nvvp.net/website/nieuws/2024/zeg-stop-tegen-de-afkalvende-mentale-gezondheid-van-jongeren>

